

Майстер-клас з виготовлення вінка восени

Вінок здавна відігравав важливу роль у повсякденному житті та звичаях українського народу. Як головний убір він був обов'язковим аксесуаром нареченої у весільному обряді, беззаперечним показником несімейного статусу молодої дівчини, незамінним атрибутом ряду архаїчних ритуалів.

Зважаючи на велику популярність у всіх регіонах України, існує велике різноманіття форм вінків та матеріалів, з яких виготовляли ці прикраси. Скажімо, на Буковині у святкові дні дівчата одягали невелику коронку з квітів та намиста, до якої в центрі прикріплювали високий пучок пір'я; на Гуцульщині з квітів плели вінки, які не закривали чола, а викладались по зачесаному волоссю поза вухами і скріплювались на потилиці, звідки спускались кольорові стрічки; в центральних областях України квіти у вінках komponували у певному порядку: великі і яскраві розміщували на певній віддалі одну від одної, а між ними вплітали дрібніші. Тут плели вінки і з однакових квітів. Зелене листя вплітали так, щоб воно знаходилося поміж квітами та обрамлювало їх. Такі вінки ще називали «надбрівниками», так як носили їх на чолі.

Часто будову вінків збагачували за рахунок китиць вівса (на Лемківщині і Бойківщині), скляного блискучого намиста, яке пришивали до вінків, металевих дзвіночків «колокілець» (на Гуцульщині), металевої фольги (на Лівобережній Україні), вовняних ниток, які використовували для виготовлення квітів у вигляді пухнастих об'ємних помпонів яскравих кольорів, що найчастіше нашивали на картонну смужку (в центральних областях), селезневого пір'я, з якого робили пов'язку, поверх якої одягали вінок з квітів (на Київщині), дрібного курячого пір'я, яке спеціально фарбували в зелений колір, щоб відтінити червоні, рожеві, білі квіти. З окремими компонентами вінків, і, насамперед, весільних, пов'язувались вірування в їх магічне, оберогове значення. Так, овес та інші злакові рослини мали забезпечити плодovitість молодої пари. Колокілець у вінок гуцульської княгині прикріплювались з охороною метою. На Бойківщині у вінок вплітали кілька зубців часнику, що мало оберігати молодих від усього злого, прикріплювали монети «на щастя». Барвінок у вінку символізував вічність кохання та шлюбу, калина – дівочу красу. Взимку плели вінки зі штучних квітів з паперу, тканини, стрічок, воску, ниток, хутра, пір'я домашньої птиці тощо.

Всюди в Україні до вінків прив'язували кольорові шовкові стрічки, які доповнювали цю прикрасу голови, спадаючи по плечах нижче талії, а іноді сягаючи колін. До XVII ст., з провадженням спеціальних верстатів, що виготовляли ткані стрічки, дівчата самі шили їх з довгих смужок мальованих тканин, однотонного оксамиту та вишивали гладдю рослинний орнамент шовковими різнокольоровими нитками.

Особливим багатством та складністю в технічному виконанні виділялися вінки, що були призначені для весільного строю. Іноді вони складалися з кількох однакових або різних за кольором вінків, розміщених ярусами один над одним.

Вінок також був одним із основних атрибутів традиційних обрядів. На Івана Купала дівчата ворожили на своїх вінках, пускаючи їх на воду. Напередодні цього свята з різноманітних квітів та китиць очерету сплітали вінки, і, прикрасивши ними голову, гуляли по вулиці. Вінки, сплетені з квітів, зібраних на Івана Купала, наділялись лікувальними властивостями. Їх відварювали і у цьому відварі мили голову, щоб коса добре росла і голова не боліла.

